

79

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancațe nu
se primesc. Manuscripte
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacțiunile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Duker Nachf.,
Max. Augenthaler & Emrich Lesner,
Hainrich Schalek, Rudolf Mosse,
A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicații mai dese
după tariful și învoiașă.
RECLAME pe pagină a 8.a o
seriă 10 or. sau 30 banl.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, eteșiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dăruș în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 banl. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 195.

Brașov, Vineri 3 (15) Septembrie.

1899.

Intrunirea cea mare în Viena.

Peste de ce zile se va întruni în Viena marea consfătuire a tuturor partidelor din parlament, pe care a conchiămat-o președintele camerei deputaților, Dr. Fuchs.

Scopul acestei constatări este înainte de toate de-a face erăși cu puțință funcționarea pacnică și regulată a parlamentului. Președintele accentuează în scrisoarea de conchiămare, că voește să caute mijlocul și căile pentru a delătura starea parlamentară desolată, făcând posibilă o schimbare de păreri între contrarii pentru stabilirea unei înțelegeri. Pe teren neutral, dize, contrarii se pot întruni fără a-și deroga cevași, făcând încercarea de-a aplana contrastele într'atât, ca parlamentul să-și pōtă continua lucrurile sale cum se cuvine.

Intre problemele ce trebuiesc rezolvate în primul rând, președintele camerei pune *cestiunea limbilor*, pentru care dorește să se găsescă o formă prin care să se pōtă procede la deslegarea acestei cestiuni în mod salutar.

Este și pentru noi, cari aparținem cesteilalte părți a monarhiei dualiste, de cea mai mare importanță punerea în primul plan a cestiunei limbilor, când e vorba de-o înțelegere fiă și numai vremelnică între partidele și poporele Austriei. După treizeci și mai bine de ani, în care timp au purtat cele mai înfierbântate lupte naționale între sine, poporele din Austria nu înțeleg și nu pot înțeleg împăcarea între sine și cu guvernul altfel, decât decă această se va face pe baza unei resolvări drepte a cestiunei limbilor. De aici urmază, că cheia pentru introducerea unui regim de egală îndreptățire națională, este și rămâne dreptul de limbă și garantarea lui.

Nu putem în destul să atragem atențiunea conaționalilor noștri asupra acestui punct cardinal în luptele pentru egala îndreptățire națională. El este, care deșteptă deosebitul nostru interes față cu noua încercare de înțelegere din Viena. Dér suntem și direct interesați în această importantă cestiune prin faptul, că avem în partea de dincolo a monarhiei, în mica Bucovină, conaționali, frați de sânge, a căror sorte atērnă în mare parte dela soluțiunea ce se va da cestiunei limbilor în Austria.

A sosit erăși momentul pentru frații noștri bucovineni, ca să-și pōtă ridica glasul în concertul reprezentanților celorlalte popore ale imperiului, pentru drepturile și libertatea poporului român din Bucovina, care în timpul din urmă a fost atât de rău remunerat pentru lealitatea, ce a dovedit-o în interesul țării, al tronului și al monarhiei întregi.

Nu scim, ce hotărîre va fi luat clubul român bucovinean din parlament, care a deliberat alaltăeri asupra atitudinii de observat la viitoare consfătuire parlamentară.

Intre șefii partidelor și cluburilor chiămați la întrunirea dela 24 Septembrie a. c. de către președintele camerei, va fi și reprezentantul clubului român bucovinēn. Acesta va avē o chiămare grea, dēr foarte importantă, pe care dorim din suflet să și-o împlinescă spre binele națiunei sale și a Bucovinei.

Noi credem, că desamintita consfătuire se va putē ține, cu tōte-că rēsună deja voci din tabēra estremă germană, după cari estremii n'ar voi nici într'un chip, nici chiar prin mijlocirea președintelui camerei, să tracteze cu guvernul Thun. Dēr chiar de ar lipsi dela întrunire grupul lui Schōnerer și pōte și al social-democrațiilor, ea totuși se va putē ține și va putē procede la rezolvarea problemei sale.

În punctul problemei, care precum am arătat, se învērtesce în jurul cestiunei limbilor, ținem a-ne esprima o dorință. Până acum a fost vorba aprōpe tot numai de regularea dreptului de limbă în Boemia și Moravia, ceea-ce era lucru firesc întru cât luptele naționale priveau ordonanțele de limbă date pentru aceste țeri. Acum e vorba însă de a-se înlocui aceste ordonanțe printr'o lege a limbilor, care să se propună și să se desbată în parlament, cu scop de a restabili pacea în sinul lui.

Orice soluțiune s'ar propune iusē în privința această, dorim și așteptăm, ca deputații români bucovineni să stăruie alături cu Slavii de Sud etc. ca cestiunea limbilor să fiă rezolvată pentru întregul imperiu și să nu i-se dea caracterul unui pact separat între națiunile Boemiei.

Numai în cazul dintăiū, când una și aceeași lege va stabili egala îndreptățire a limbilor în tot imperiul, Românii bucovineni vor avē o garanță pentru scutul naționalității române față cu încălcările rēuvoitorilor ei.

Două scrisori ale d-lui Al. Mocsonyi.

II.

A doua scrisōre, de care am făcut amintire în numărul nostru de ieri, este, cum am arătat, un rēspons, ce l'a dat D-l Dr. Al. Mocsonyi redactorului unui diar de frunte din Budapesta, care i-s'a adresat cu rugarea, ca să se pronunțe în colōnele fōiei sale cu privire la pasivitatea Românilor.

Lăsăm să urmeze în traducere românescă textul acestui rēspons al D-lui Mocsonyi, observând că D-sa a comunicat în mod amical și Redacțiunei noastre o copie de pe originalul scris în limba germană. Scrisōrea, pe care diarului din cestiune firesce nu i-a convenit să o publice, e datată dela Birchis, 27 Iulie a. c. Etă-o :

Onorate D-le Redactor! Ați avut amabilitatea a-mi pune repetit la dispozițiune colōnele prețuitei D-vōstrē foi, de astădată invitându-mē de a mē pronunța și din partea-mi asupra cestiunei pasivității Românilor, în timpul din urmă mult ventilată în presa din capitală, — decă voiū socoti momentul binevenit.

Vē mulțămesc foarte pentru această înoită atențiune, cu care m'ați onorat în scrisōrea D-v. sosită ieri aici. Dér eu cred, că discusiunile publi-

cistice de controverse politice pot avē valōre practică numai atunci, când cel puțin terenul, pe care se mișcă vederile contrare, este comun.

De a avut sēu nu dreptate Ludovic Kossuth, când a dīs: „Cestiunea naționalităților din Ungaria nu se va rezolva cu peana, ci cu sabia“, eu la această, firesce, nu ași putē rēsponde, decăt cu *refrain*-ul lui Montaigne: „Que sais-je?“ (Sciu eu?)

Un lucru însă e sigur: o rezolvare pacnică a diferențelor naționale nu se pōte cugeta decăt numai pe baza legală-constituțională.

Acesta este acel teren comun, pe care ar trebui să se misce și discusiunea controverselor naționale. Acesta însă, cum sciti, aici la noi nu se întâmplă în ce privesce cestiunile naționale.

Pe când noi Românii ne aflăm pe acest teren, stând pe baza legală-constituțională, pe atunci cercurile hotărîtore se cred dispensate față cu noi de considerațiunile constituționale, încătușând libertatea de acțiune constituțională politică a poporului român prin nisce ordonanțe ministeriale.

Ei bine, a mē pronunța eu asupra atitudinii politice a poporului român, într'un timp, când acest popor este oprit de a-se pronunța el însuși în conferența sa de partid, în singurul chip competent, asupra propriei sale atitudinii, — mi-s'ar părē în adevēr nu numai ca o zădarnică pierdere de timp, nu numai ca o discusiune, care n'ar avē nici măcar o valōre academică, ci chiar ca un pas, care n'ar fi lipsit nici de un anumit colorit comic.

După tōte acestea, de sigur că nu veți lua în nume de rău, d-le redactor, decă cu mulțumire refus de a mē pronunța deja acum asupra pasivității Românilor în organul D-Vōstrē.

Vedeți, că nu e vina mea, nici a noastră, a Românilor, decă momentul pentru discusiuni seriose și pe terenul naționalist, încă tot n'a sosit.

Pōte va rēsări odată și această dī frumoșă în Ungaria. Nimeni n'ar saluta-o cu mai mare bucuriă, decăt mine. Până atunci însă, D-le Redactor, nu ne rămâne decăt să așteptăm amēndoi cu paciență.

Primiți etc.

Situațiua în Austria. Președintele camerei vieneze Dr. Victor Fuchs, a adresat oătră toți reprezentanții grupurilor din parlament o scrisōre importantă, asupra situațiunei din Austria. În scrisōrea această Dr. Fuchs dize la început, că stările publice din Austria reocer o grabnică sanare și că trebuie întreprins totul, pentru ridicarea blăstēmului, ce ține în cătuși viața politică cisleitană. Înainte de tōte — continuă scrisōrea — este necesar, ca parlamentul să devină erăși teatrul creștiniilor fructifere, adecă trebuie înlăturat ori ce ar sta în calea activității parlamentare. Spune, că spre scopul acesta intervine ađi, ca președinte al camerei, căci toți bărbații politici cu judecată rece trebuie să caute

căi și mijloce, cari să facă a înceta aceste stări, și printr'un schimb reciproc de idei a mijloce o înțelegere. Prima și cea mai de căpeteniă problemă, dize mai departe Dr. Fuchs, este aflarea formei în care s'ar putē rezolva în mod ferocit *cestiunea limbii*. Acesta se va putē face numai pe calea apropierei de ambele părți și cu respectarea, fără de nici un prejudețiu, a drepturilor fiă-căruia. Trebuie dēr inițiate tratări, și spre scopul acesta Dr. Fuchs invită pe respectivii la o conferență pe ziua de 24 Septembrie, rugând tot-odată guvernul să dea și din parte-i spriginul de lipsă acestui pas.

Scrisōrea a fost adresată: cavalerului Javorski, ca reprezentant al coalițiunei drepte; Dr. Funke, ca reprezentat al coalițiunei stângei; br. Valeriano Malfatti președ. clubului italian; Dr. Leo Verkauf, președintele partidei social-democrate; și Herman Carol Wolf, ca reprezentat al grupului Schōnerer. Javorski și Funke au mai fost rugați să aducă cu ei și pe acei membri, pe cari i vor fi designat partidele respective.

Acțiunea lui Tisza. Mai multe diare din Oradea mare scriu, că Coloman Tisza va ține încurēnd o vorbire în stil mare în Oradea, în care va declara, că el dimpreună cu aderenții săi va eși din partidul guvernamental „Nagyváradi Napló“ soie să spună, că Coloman Tisza va lua sub aspră critică activitatea de până acum a lui Coloman Szell, pentru-că acesta cochetēză cu opoziția și cu elementele turbulente ale acesteia. Coloman Tisza va spune-o pe față, că deorece guvernul a declarat rēsboiū partidei liberale, care esistă dela 67, și care a susținut pactul, nu-i rămâne altoeva, decăt a repăși din sinul partidei. Înainte unui diarist Coloman Tisza a declarat iusē, că va vorbi, ce-i drept la Oradea, dēr că nu e hotărît încă asupra cuprinsului vorbirii.

Congrua. „Hircarnok“ e informat, că în conferența episcopilor catolici, ce a convocat-o pe ziua de ađi primatele Vaszary, se va desbata *afacerea Congrua*. Conferența va dura ađi și mâne, participând la ea aprōpe toți episcopii catolici.

Țarul pentru Poloni. Foi rusești și polone aduc scirea pozitivă, că Țarul Nicolae II a făcut mari concesii Polonilor. Aceste concesii le-a făcut Țarul la propunerea guvernului Varșoviei, prințul Imeritinsky, și a consilierului Sighin. În sensul propunerii, în tōte școlile polone limba de propunere va fi peste tot limba polonă, și ca obiect obligator figurēză și gramatica polonă, după provinciile, întocmai ca și limba rusescă. În clasele superioare în loc de sintactică, se va introduce studiul *literaturii polone*, pe lângă cel rusec.

Diarele polone salută cu bucuriă hotărîrea Țarului. „Kraj“, care comunică din cel mai competent isvor această scire, o însoțesce cu următorul coment: „Națiunea polonă se cumintēscă din pățaniile trecutului și va documenta bărbaților de stat ruși, că nu e nemulțămitoare pentru astfel de concesii, și nu va abusa de favorurile, de cari inimicii ei se tem atât de mult“.

Braşovul și Sașii.

Sub titlul „Concentrarea puterilor“, „Kronstädter Zeitung“ pledază pentru o cinstită și clară înțelegere între Sași. Citând ceea ce a scris organul nostru, că: „Dacă astăzi avem lipsă de vrea-o înfrățire, atunci este și trebuie să fie o înfrățire între noi înșine“, și că aceste cuvinte de admoniare au exercitat un deosebit efect și asupra cetitorilor sași. Ei au simțit de ceea ce are așa de mare lipsă propriul lor popor mult amenințat: „Nu o înfrățire între pahare și cântări, ci o cinstită și clară înțelegere. Trebuie să ne dăm mâna sincer unii altora, pentru a câștiga putere prin unirea noastră, și a asigura bazele vieții noastre naționale în parte mult amenințate“. „Kr. Ztung“ continuă apoi astfel:

„Vorbim aici cătră brașovenii, și fiecare brașovean cunoscând raporturile politice și sociale de aici și numai pe deasupra, știe prea bine, că cuvintele de mai sus trebuie luate cât se poate de serios. În alte orașe săsești, parte sunt stările interioare locale ale poporului mai multămitore, ca d. e. în Sighișoara, parte Sașii n'au simțit încă așa de mult atacurile din afară — așa e fericiutul Sibiu.“

„Braşovul însă este astăzi postul cel mai amenințat al poporului săsesc. În contra acestui oraș sunt îndreptate atacurile sistematice și constante, cu scop de a-l desbrăca de caracterul său istoric, de caracterul german. Din vina proprie și străină industria săsescă, odinioară atât de înfloritoare, se sugrumă pas de pas, d'or cu atât mai sigur. Unele excepțiuni strălucite fac numai, ca cealaltă săracie și lipsă de ajutorare să apară cu atât mai bătătoare la ochi. Puterile harnice paralizate își încercă norocul în străinătate, d'or locurile ce devin goale, nici pe departe nu pot cuprinde pe emigranții de altă limbă, cari năvălesc în locul lor. Aceștia nici că vin în oraș fără de vr'un ajutor suficient organizat; de-odată îi vești aici prosperând, ca meseriași sau mici funcționari, și sunt tot trupe, ce se pot miunat întrebuința, cari sunt la postul lor când e vorba de a se folosi de nou și ușor câștigata cetățenie: la urna electorală; înaintea președintelui electoral este câmpul de luptă. (E vorba aici de Sécui și Maghiari. — Red. „Gaz.“)

„Ori ce om nepreocupat ne-o va spune și noi înșine ne-o spunem: în asemenea împrejurări ar fi o curată nebunie, decât noi Sașii n'am ține strins unii cu alții!“

Revistă externă.

Austro-Ungaria, Rusia și evenimentele din Serbia. „Le Temps“ din Paris primesce dela corespondentul său din Viena o telegramă, după care Rusia și Austro-Ungaria, lucrând în virtutea înțelegerii austro-ruse din Aprilie 1897, au dat să înțeleagă regelui Alesandru și guvernului său, că ar fi de dorit, din punctul de vedere al păcii în Balcani, de a nu provoca o insurecțiune în Serbia prin condamnarea la moarte a șefilor partidului radical național.

Țarul în Germania. O scire telegrafică din Berlin anunță, că Țarul Nicolae va sosi în curând la Potsdam, unde se fac deja mari pregătiri pentru primirea lui. Regimentul de dragoni, care poartă titlul Țarului Alesandru, a primit ordin să se reintorcă dela manevre la Potsdam, ca să facă Țarului onorurile. Conte Muraviev încă va sosi în zilele proxime la Potsdam.

Procesul din Belgrad. În ședința dela 12 Septembrie fu ascultat mai întâi acuzatul Alavantić. După citirea unei scrisori a lui Karagheorghević cătră Alavantić, exprimând simțământul său de milă pentru suferințele poporului sârbesc, Alavantić declară, că a fost confidentul lui Angelic. Marcovici știe, că a declarat, că este gata nu numai pentru a scrie broșuri, d'or chiar pentru a asasina pe ex-regele Milan. Alavantić a vădit la Marcovici o broșură, „Demonul Serbiei“, și la Vidaković o broșură intitulată: „Bistic, Garașanin, Pirot-

șanac și regele Milan“. Vidaković a primit o scrisoare d'icând, că populația din Belgrad este gata să facă o revoluție și că în curând va avea loc un eveniment important. Acuzatul negă relațiunile sale cu Karagheorghević. Scrisoarea, de care este vorba, a fost numai un răspuns la o cerere de bani pentru fondarea unui țiar, care ar fi avut de scop o apropiere a Sârbilor mohamedani și a Sârbilor creștini.

Se cetește apoi depunerea lui Simonović, afirmând existența unei astfel de conspirațiuni și participarea, ce a luat Alavantić. Centrele complotului în străinătate erau Bucureștii și Parisul.

Acuzatul Ljuba Zivković, avocat, spune, că propunerea lui în comitetul radical a fost nu de a refusa, d'or de a nu se plăti momentan impositule. Procurorul general l'a acuzat pe nedrept cum că ar fi luat parte la atentat. Nici-odată n'a vădit pe Karagheorghević, nici n'a cercetat pe aderenții lui; în ziua atentatului era acasă la d'ensul. Acuzatul exprimă părerea sa de rău asupra situației actuale și dice, că datorită sa și de a combate guvernul, care nu apără adevăratele interese ale țării. Mai mulți martori spun, că Zivković a cetit în prăvălia lui Savlović o poemă antidinastică. Ceilalți martori declară, că Zivković a ținut cu ocazia înmormântării lui Katic un discurs cu totul ofensător pentru regii Alesandru și Milan. Zivković declară, că aceste depuneri sunt mincinoase.

Zola despre procesul-Dreyfus. Amicul și apărătorul lui Dreyfus, Emile Zola publică în „Aurore“ un articol foarte vehement în contra sentinței din Rennes. Eță ce dice el într'un moment de estreamă iritațiune:

„Ne închipuim, că procesul din Rennes va fi actul al cincilea al teribilei tragedii, pe care o viețuim. Ne-am înșelat. Mare Dumnezeule, ce va fi actul din urmă? Din ce nouă suferință se va alcătui actul V? Ce ispășire va impune el națiunii? Căci de sigur nevinovatul nu poate fi osândit de deus ori O asemenea soluțiune ar stinge s'orele și ar revolta pop'orele. Ce sunt procesele mele față de procesul din Rennes? Idile, scene înviorătoare? S'au vădit la Rennes bande de martori, cari conduceau desbaterile, cari se înțelegeau în fî-care s'era asupra cursei, ce aveau să întindă a doua ți, și cari se impuneau prin obrăznicia treselor și panașelor lor. S'au vădit un tribunal, care a fost pradă acestei invazii, și un acuzator public grotesc, al căruia requisitoriu va fi obiectul unei vecinice uimiri și care e de o cruđime atât de senilă și de timpită, încât apare ca actul animalului omenesc inconștient, neclasificat încă ca cruđime. Apărărei, ori de câte ori devenia necomodă, i-se porunceă să tacă. Ignoranța, prostia, nebunia și crima s'au răsfățat cu atâta nerușinare, încât generațiunea viitoare se va cutremura de rușine. T'ote curțile puterilor europene vecine cunosc documentele și au dovada rușinoșei paralizii a justiției noastre militare: Sesonul nostru moral e pierdut. Franța a dat în t'elnire tuturor pop'orelor la serbarea demnă a veacului. Pop'orele vor veni și vor vedea pe un nevinovat osândit de două ori, vor vedea adevărul palmuit în față, justiția omorită!“

Zola anunță, că la procesul său dela 23 Noembrie, Labori va aduce t'ote documentele, și încheie astfel: „Sunt gata să plătesc cu sângele și cu libertatea mea“.

Revoluția în Venezuela. Vaporul „Philadelphia“ sosit din Ponce, a dus la New-York scirea, că revoluția în Venezuela continuă. Generalul Castro are 10,000 de omeni. T'ote depeșile sunt supuse la mare censură, și scrisorile, ce se trimet de acolo, sunt desfăcute. Cei-ce vr'eu să părăsescă ț'era, sunt urmăriti cu mare atențiune. Președintele Andrade a cump'erat o baterie spaniolă cu 8 tunuri. Au fost arestați 66 de politiciani distinși. După lupta dela 23 August de lângă Barquisimeto, au fost prinși 2000 revoluționari.

Metropolitul Mețianu în vizitațiune canonică.

Înalt Prea Sântia Sa Metropolitul Ioan Mețianu va face zilele acestea o vizitațiune canonică în ținutul său natal. Va cerceta Zărnescii, Râșnovul și comunele brăneșene.

Sosirea I. P. S. Sale este așteptată cu multă bucurie din partea locuitorilor români din acest ținut, cari au făcut și fac cele mai frumoase pregătiri pentru primirea arhierelui.

I. P. S. Sa va sosi Sâmbătă cu trenul accelerat dela 2 ore p. m. în gara dela Brașov, de unde va pleca imediat spre Zărnesci. Îndată după eșirea din hotarul Brașovului va fi întâmpinat și condus până la Zărnesci de banderii de călăreți din comunele Cristian, Tohanul vechiu, Râșnov și Zărnesci.

Sâmbătă se va arangia în on'orea arhierelui un conduct cu torța. Duminecă va urma serviciul divin pontificat de I. P. S. Sa., apoi banchet, e' s'era se va da în on'orea înaltului oșpe un concert în sala ș'olei române, al căruia venit va fi destinat pentru un scop de binefacere și se va începe la orele 8. Prețul intrării la bunăvoința publicului participant.

Luni I. P. S. Sa va petrece în Zărnesci, e' Marți va face o vizitațiune canonică la Râșnov. Mercuri în 8 (20) Septembrie va merge la Bran, unde se fac mari pregătiri pentru primirea Metropolitului. Aici reprezentanța bisericilor române va da la orele 2 p. m. în sala cea mare a edificiului comunal un banchet în on'orea arhierelui, e' în s'era aceleași zile inteligența română din Bran va arangia o petrecere.

*

Eță și programa concertului, ce se va da la Zărnesci Duminecă s'era în on'orea I. P. S. Sale:

Partea I. 1. „E' ți de s'erbătoare“, marș de Bilister, cor bărbătesc. 2. „Departee în v'ai“, de Bărcănescu, duet eșecutat de D-nii: Ilie Măneucă și Nicolae Sperchez, acomp. la pian de D-ș'ora Anna Faflic. 3. „Cucule cu p'ena sură“, de Dima, cor bărbătesc. 5. Faust Fantasie, de Sidney Schmidt, esec. la pian de D-ș'ora Anna Faflic. 5. Cântecul marinarilor, de Flondor, cor bărbătesc.

Partea II. 6. Ballade Polonoise, de Vieuxtemps, esec. la violină de D-nul Emil Faflic, acomp. la pian de Domniș'ora Anna Faflic. 7. „Doina“, de E. Popescu, solo de bas, esec. de D-nul Iosif Runcan, acomp. la pian de D-ș'ora Anna Faflic. 8. „Vino lele“, de Vidu, cor bărbătesc. 9. „Doina“, de Wiest, esec. la flaut de D-nul Valentin Bude, acomp. la pian de D-ș'ora Anna Faflic. 10. „Sună buciumul“, de Simionescu, cor bărbătesc.

După concert dans.

SCRIRILE ZILEI.

— 2 (14) Septembrie.

Noul internat român gr. or. din Beiuș s'a deschis în 9 Septembrie, e' sfințirea se va face în 20 Septembrie n. c. Ca clădire, internatul, care e fără etagi, se prezintă bine, este la loc săn'etos și înconjurat cu grădini. Are un muzeu, o odăie pentru mâncare și alta pentru durmit, apoi două odăi pentru rectorul, una pentru prefectul etc. Pentru anul școlar curent au fost primiți în internat 54 de tineri și ar fi intrat și mai mulți, d'or nu a fost loc. După un raport al „Tribunei“, între cei 54 de tineri primiți în internat se află și doi fi ai faimosului Beliczay, cari nu sunt nici Români, nici greco-orientali, nici s'erați, pe când Români gr. or. s'erați au rămas fără loc! Ca rector al internatului e numit d-l Diamandi. Despre acest domn spune același raport, că are în ferestra sa inscripțiunea: „A gör. kel. internatus irodaja“. — Nu cunoșcem adevărata stare a lucrului, d'or ar fi peste măsură trist, decât încă chiar de acum, dela început, noul internat român ar fi batjocurit și discreditat în așa mod superăcios înaintea Românilor, și încă chiar de cătră superiorii săi!

„Valahii romano-catolici“. „Egyetértés“ publică următoarea scire: „În t'ota lumea există numai două comune, unde credincioșii valahii umblă la biserică de rit latin romano-catolic. Am'endouă se află în comitatul Caraș-Severin; sunt comunele Bulciu și Timiș-Slatina. Locuitorii celei din t'ăiu în seculul trecut erau încă Maghiari curați, pe când ai celei din urmă au fost odinioară Albanesi. În decursul timpului număr'osele comune valahe au asimilat cu totul cele două comune, atât în privința limbii, cât și a portului, de religie însă nu le-au putut despoia. Episcopul dela Cianad Deseffy, care a fost zilele trecute la Slatina, a avut ocaziunea să se convingă, că acești Valahii, căroro preotul romano-catolic Kerezy György le predică în limba valahă și ale căror cântări cu text român au atins pe arhieru în mod atât de caracteristic, — sunt nisece catolici eșecptional de zeloși. Ori înc'ătrău se întorcea episcopul, ei îngenunchiau înaintea lui, făc'endu-i peste tot o primire extra-ordinară. F'orte interesantă este biserică comunei, care p'ote să dateze încă din evul mediu; pe un p'ărete al ei se află o tablă comemorativă, care mărturisește, că în seculul trecut împ'eratul Francis r'etăcind cu ocaziunea unei v'ânători în acel loc, a ajuns în mâinile Turcilor, și într'u amintirea liberării sale s'a clădit această biserică din partea Mariei Teresia. Episcopul a intrat în vorbă cu f'orte mulți dintre credincioșii valahii și i-a îndemnat, ca și de aci înainte să răm'ână credincioși bisericii rom.-catolice“. — Lăsăm această scire fără comentariu, măcar-că se vede a fi tendențioasă, căci nu ne vine a crede nici-decum, să fi fost vre-odată locuitorii uneia dintre comune Maghiari.

Statificarea ș'olelor. Ministrul ungueresc al instrucțiunii a provocat printr'o ordonanță pe toți ș'șpanii comitatelor, să pornescă acțiune energică în interesul statificării ș'olelor comunale. Ministrul s'ar învoi bucuros, ca ș'olele susținute de comune să le ia sub îngrijirea lui, și nu cere alt-ceva, decât ca aruncul de dare cor'espund'ător să-l plătescă pe viitor statului.

Reorganizarea bisericii armeno-catolice din Ardeal. Foile budapestane cred, că noua mișcare, ce s'a pornit între Armenii din Ardeal, al căror număr se consideră la 20,000, pentru a-se da din partea statului un ajutor permanent comunității lor bisericesti, va avea ca urmare și numirea unui arhieru catolic de rit armean. Cel mai mare gravamen al bisericii armenesti este, că preoții armeni numai în străinătate pot să fi sfințiți și că, în lipsa de arhieru propriu, nu numai că ritul armean suferă de 184 de ani, ci an de an degenerază și e periclitat în originalitatea sa străbună. Armenii sperază acum, că ministrul ung. de culte va face să fi ridicat la t'repta de arhieru preotul lor Dr. Verzar Auxentius, dându-i tot-odată și ajutor dela stat.

„Maghiarii“ greco-catolici, după cum aflăm din foile ungueresci, își vor face în cele din urmă de mult proiectatu peregrinaj la Roma, plecând din Budapesta în 29 Octombrie. La Roma vor ajunge la 31 Oct. și se vor reintorci la Budapesta în 6 Noembrie. Câți vor merge încă nu se știe. Fiindcă se lățise vestea, că din partea Papei n'au a-se aștepta la vre-o primire călduroasă, a intervenit episcopul gr. cat. dela Muncaci și chiar și primatele, pentru-ca să liniștescă spiritele la Roma. Ei vor prezenta Papei cu ocaziunea această faimosul lor memorial, care se dice, că a fost scris de 167,534 și prin care cer introducerea limbii maghiare în bisericile lor. Se va vedea la urma urmelor, — de cum va fi să se vadă vre-odată, — decât S-tul Scaun va găsi de cuință să confirme formarea unei secte a renegaților în sinul bisericii catolice. Noi așa șcim, că biserică condamnă renegatismul și nu-l îmbrățișează.

La gimnasiul din Beiuș s'au înscris în anul acesta elevi în număr mare, cum de mult nu s'a mai vădit. În cl. VIII se află 38, cl. VII 40, în cl. VI 43, în cl. V 51, e' în clasele interioare mai mulți.

O serbare comemorativă va aranja Dumineca viitoare comunitatea bisericească ev. ref. din loc, în memoria fostului său episcop conte Andrei Bethlen. Serbarea se va face în biserica ev. reformată începând dela orele 10 a. m.

Monumentul din Vêrșeț. Am amintit mai dîlele trecute, că foile ungurești stau să turbe pentru „cutezanța” Nemților din Vêrșeț, de a ridica un monument împărătesei-regine Elisabeta cu inscripțiune germană. Acum aceleași foi constată cu multă satisfacțiune, că „nepatriotică” inscripțiune n'a stat mult pe monument, căci nici bine nu s'a inaugurat Dumineca trecută monumentul, și Duminecă s'era nisece „făptuitorii necunoscuți au depărtat tăblița cu inscripțiunea, cu atîta iscusință, încât nici statua, nici piedestalul n'a suferit nici o stricăciune”. Se vede deci, că „patrioticii făptuitorii” au putut lucra în tîcnă cu „soirea autorităților”.

Timpul de școlă în școlile elementare a fost din nou precizat din partea ministrului de instrucțiune Wlassics într'un circular adresat inspectorilor școlari, în care se dispune următoarele: a) unde timpul de școlă e de opt luni, prelegerile vor ține din 15 Septemvre până în 15 Maiu, deci feriele cele mari din 15 Maiu până în 15 Sept. b) unde durata e de nouă luni, timpul de școlă va fi din 15 Sep. până în 15 Iunie, c) unde timpul de școlă e de șase luni, prelegerile se vor începe în 1 Sept. și vor dura până la finea lui Iunie.

Zăpadă. Din Liptó-Szt.-Miklos se anunță, că acolo și în împrejurime vremea e ca ierna. După o ploie cu grindină, a căzut zăpadă în măsură mare, acoperind nu numai munții, ci și delurile mai mici. Intrîgă împrejurimea lacului Csorba este acoperită cu zăpadă. Temperatura e caprin Decemvre, și economii au suferit pagube mari.

Pentru glotași. În puterea art. de lege XXXVII din 1893, magistratul orașenesc din loc provocă pe toți glotașii, cari au servit activ s'au ca rezerviști dereîntregire la armata permanentă, la marină, la honveđi, ori la gendarmeria; apoi pe toți glotașii, cari n'au fost în serviciu activ militar și în rezerva de reîntregire, d'eri cari sunt provăduți cu certificate (roșii) pentru glote, — ca în 23, 24 și 25 Octomvre n. c. înainte de amiazi să se anunțe în persoană s'au în scris în odaia dela stînga din curtea poliției din loc. Anume au a-se anunța: în 23 Octomvre cei născuți în anii 1857—1860; în 24 Oct. cei născuți în 1861—1863, 25 Oct. cei din 1864—1866. Blanchele pentru redactarea anunțurilor în scris se pot căpeta gratuit dela magistratul orașenesc din loc.

Statua lui Victor Emanuel în Turin. Alaltăeri a fost desvilit în Turin cu mare solemnitate monumentul lui Victor Emanuel, o statuă uriașă, care zace pe-un piedestal de granit, înaltă de 9 metri. La picioarele statuei se află emblema Romei cu inscripția: „Ci siamo e ci resteremo”. (Aici suntem și aici și rămănem), cuvintele lui Victor Emanuel exprimate cînd a luat Roma și cînd pentru prima-ori a trecut prin porța ei. Statua este opera lui Pietro Costa.

Concert. Musica orașenescă va concerta Sâmbătă s'era în Salonul hotelului „Europa”. Inceputul la 8 ore. Intrarea 30 cr. — Aceeași musică va cânta mâne Vineri d. a. pe promenada de sus.

Alcoolismul în Germania.

Cestiunea ac'asta, care îngrijesece pe toți omenii luminați, cari se preocupă de viitorul, de sănătatea și de forța omului, a fost atinsă de rectorul universității din Bonn, d. Koeters, în discursul de inauguratiune.

Stricăciunile dîlnice și progresive ale acestui vițiu au făcut pe omenii de știință să prevadă degenerarea, la care fatal va conduce abuzul beuturilor alcoolice.

Êta — după „Figaro” — discursul sus dîsului rector privitor la ac'astă cestiune:

„Noi, cestiualți, mai marii d-vostre, nu putem sta nepăsători în ceea-ce privește viitorul tinerimei. Grija de viitor d' unui rector dreptul și datoria de-a saluta pe acei, cari își fac intrarea în viața lor academică, dându-le sfaturii.

Mi-s'a întemplat — într'o ocaziune ca cea de aci — să iau sub protecțiunea mea pe studentul german, fiind acusat, că ar fi cu desăvîrșire destrăbălat în obiceiuri. Acest lucru îl fac și astăzi, cu tôte că s'a strigat și s'au alarmat mulți de chefurile studenției noastre, de beutura, în care se vede pericolul unei complete degenerări în clasele instruite.

Codul beuturaj s'a fost inventat de studenții Germanii se îmbetău în cele mai vechi timpuri, — acesta-i un fapt istoric — după regule stabilite cu mult timp înainte de observațiunile lui Tacit.

D'eri poporul german, cu tôte că a ridicat beutura până la un cult, și-a păstrat vigorea lui de lucru și facultatea de-a cugeta, și nu acest cult e cauza degenerării morale, intelectuale și fizice, care se prelinge pe zidurile caselor de corecțiune și asilurilor de alienați.

După experiențele mele personale și forțe triste, o mare parte din studenții, cari s'au ruinat complect, nu sunt victimele acestui cod de beutura; acești tineri sunt victimele vițiuului de beție, în care nu intervine nici o moderațiune.

Nu-i nimic de dîs în contra moderațiunii beuturii, în mijlocul unei societăți vesele, căci regulele beuturii au farmecile muncii și ale poesii. Și după cum în poezie ritmul și metrica dau naștere verbului greoi, asemenea și metrica beuturii aduce mișcare, concentrare intelectuală în viața socială a prietinelor strînși în jurul unei mese.

D'eri aci începe critica.

În ultimii 10 ani s'a elaborat și s'a făcut obligator un cod de bere, care conține atâtea constrîngerii idiote, care-i atît de lipsit de rațiune sănătoasă, de spirit și de veselie naturală, încât nu p'ote fi considerat decît ca produsul celei mai mari idiotenii.

E aproape de necredut, cum studentul german atît de vesel, atît de mîndru de libertatea lui academică, se se lase a fi constrîns la o asemenea stupidă beție.

Nu numai că și sacrifică onorea sa profesională, d'eri își jertfesece și sănătatea fizică și morală unor formalități idiote, cari îi strică și gustul beuturii. Ac'asta nu p'ote fi, decît fanfaronadă.

„Aveți dreptul de a înveseli adunările v'ostre prin tot ceea-ce p'ote contribui la aducerea veseliei. Beutura e utilă la iuțirea și reîmprospătarea organismului; ea lărgesce inima și spiritul și contribuie a mai înveseli și însănătoși organismul social.

D'eri ea încetază de a mai fi utilă pe dată ce se transformă în adevărate dueluri de beție, de unde noii veniți în c'etă nu es, decît nisece cadavre de bere.

Sper, domnilor, că acel cod a fost desființat de multe din societățile d-vostre și cred, că exemplul acesta va fi urmat de tôte grupările.

Națiunea noastră are nevoie de omenii, nu de „îmbetrăniți de bere”.

Dare de s'ema.

Șimleu, 12 Sept. n. 1899.

Cu ocaziunea petrecerei arangiate la 3 Aug. în Șimleul-Silvaniei în favorul bisericeii din loc, au incurs cu totul 236 fl. 20 cr., din cari spese au fost 220 fl. 20 cr. A rămas venit curat 16 fl., care sumă s'a depus în contul bisericeii.

În numele comitetului:

Eugen Boros,
fost cassar al petrecerei.

Literatură.

În tipografia Diocesană din Caransebeș a apărut un frumos almanach, dat de Reuniunea învățătorilor dela școlile confessionale gr. or. din dieceza Caransebeșului. El este intitulat: „Almanach edit din incidentul adunării generale jubilară ținute în zilele de 10 (22) și 11 (23) Sept 1895, cu care ocaziune s'a inaugurat monumentul lui Constantin Diaconovici-Loga”. Almanachul e tipărit elegant, pe hârtia de lucș, fiind fiecare pagină încadrată în linii albastre. Conține în partea primă proeele verbale ale adunării jubilară; apoi cuvântările rostite cu acea ocaziune din partea președintelui Iuon Ionași, a P. S. Sale episcopului Nicolae Popea, a învățătorului Iosif Moldovan (Arad), Iosif Miclău (Lugoș), Iuliu Vuia (Bănat-Comloș), Ioan Popea profesor (Brașov). A'poi alte cuvântări rostite cu ocaziunea desvîlirii monumentului lui Const. Diaconovici-Loga din partea d-lor I. Ionași, Nic. Stefu, Iuliu Vuia.

Urmază o frumoasă poezie de T. V. Păcoțianu, declamată de teologul Ios. Curuț cu ocazia aceleiași serbări. Raportul Reuniunii învățătorilor cetit de notarul general I. Marcu; O însemnare a disertațiilor ținute dela înființarea Reuniunii etc.

În partea a doua a Almanachului se află mai multe elaborate prețioase. Locul prim între acestea îl ocupă un elaborat al d-lui Dr. Alexandru Mocșonyi, intitulat: „Quem dii oderunt, pädagogum fecerunt”; Învățămîntul intuitiv în școlă populară de Sava Molin; Ce spor au să arate cele trei clase inferioare ale școlii populare, de G. Dragoescu; Simplificarea grafiei și ortografiei, de Ilie Trăilă. Urmază apoi un tratat de d-l V. Babeș, intitulat „Politica culturală, rațională, morală”; Școlă în anticitate de Dr. A. Marienescu; Impresiuni dintr'o adunare generală a Reuniunii învăț. din dieceza Caransebeșului, de Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit Reflexiuni asupra esamenelor din protop. Buziaș, de I. Marcu; Martiri în tôte timpurile, de Dr. G. Popa; Cum trebuie să fie învățătorul, de I. Miclău; Lupta dela Bělgrad 1456, lectură practică de G. Cătană. În fine sentințe și telegrame trimise din incidentul adunării generale.

Prezum se p'ote vedé din cuprins, almanachul e de mare interes, cu deosebire pentru pedagogi. Cuprinde 232 pag. format mare și costă numai 1 fl. (plus 15 cr. porto.)

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Septemvre. Astăzi a fost un consiliu de miniștri, la care a participat și ministru a latere. Consiliul s'a ocupat cu situațiunea din Austria și cu alte afaceri curente, d'eri mai ales cu cea dintăi.

Budapesta, 13 Septemvre. Ministrul președinte Coloman Szell pl'că mâne éráși la Viena.

Viena, 13 Septemvre. Dr. Funke, seniorul șefilor cluburilor stîngei germane, a sosit aci. El a convocat o conferență a cluburilor germane pe ziua de 23 Septemvre, care are să fie un fel de conferență pregătitoare pentru conferența convocată de Dr. Fuchs pe 24 Septemvre.

„Vaterland” dă espresione speranței, că nici unul dintre cluburile germane nu va refusa invitarea.

„Ostdeutsche Rundschau”, organul lui Wolf, scrie, că decă contele Thun nu va pune preț pe fracțiunea Schönerer, nici ac'asta nu va desarma, cu t'otă intervenirea lui Fuchs. Și alte foi germane scriu, că cu contele Thun nu se p'ote tracta, éri ca ultima ratio pun retragerea înainte de tôte a cabinetului.

Berlin, 13 Septemvre. Agenția „Wolff” combate scirea, că Țarul Rusiei va visita pe împ'ratul Wilhelm în Potsdam. P'arechia imperială rusescă va merge la Kiel spre a visita pe principele Henrik, și acolo va rămăne câte-va zile. Intrevederea împ'ratului Wilhelm cu Țarul Nicolae se va întempla mai târziu.

Viena, 13 Septemvre. O telegramă din Paris a lui „Neue Freie Presse” asigură, că liberarea lui Dreyfus este în ajun a-se face.

Paris, 13 Septemvre. Articolul lui Zola e aspru criticat în cele mai

multe diare de aci. I-se impută mai ales lui Zola, că dorește intervenția Germaniei într'o afacere interioară a Franciei.

Paris, 13 Septemvre. Deputatul Mery, care a ațîțat poporațiunea să demonstreze, a fost arestat.

Londra, 13 Septemvre. Guvernul a adresat Transwaalului o notă, care p'ote fi considerată de ultimă. „Daily Telegraph” e de părere, că Anglia vré cu ori-ce preț să câștige valoare pretensiunilor sale în Transwaal.

Ministrul de război engles a dispus urgent, ca un mare corp de armată să fiă pornit cu cea mai mare grabă spre Africa de Sud. Pentru scopurile războiului s'au prelininat 5 milioane funți sterlingi. Regina Victoria are tot interesul pentru tôte câte se petrec în ac'astă afacere. Regina nu vré războiul, însă cu tôte acestea lucrurile au înaintat așa de mult, încât e aproape imposibilă evitarea conflictului cu arma.

Pretoria, 13 Septemvre. Nota guvernului engles pretinde 5 ani de domiciliu, pentru-ca cine-va să fiă încetățenit. Pretinde mai departe, ca coloniile pentru exploatarea minelor de aur să fiă reprezentate 1/5 parte în cameră și, în fine, ca vechii și noii cetățeni să aibă drepturi egale. Nu se scie, decă guvernul Transwaalului va primi aceste condițiuni.

Bruxella, 13 Septemvre. „Independance Belge” apelază la ex-regina Natalia să intervină pe lîngă fiul său Alesandru pentru prizonierii s'erbii arestați pe nedrept în afacerea complotului din Serbia. Ex-regina răspunde, că ea de doi ani de zile lipsind din Serbia, nu prea stă în contact cu fiul său, nici nu-i dă sfaturii, nici nu-l rogă pentru nimic, căci bine scie, că tôte ar fi zadarnice.

Roma, 13 Septemvre. Papa s'a îmbolnăvit în mod îngrijitor.

IMPERSEI.

Pace în războiu. Următorul interesant episod e scos din istoria războielor marelui Napoleon. Austriacii începuseră să se retragă. Era un frig cumplit, care a făcut mult să sufere trupele, cari au trebuit să stea sub cerul liber, și duceau și lipsă de hrană. Fiă-care a încercat să se apere contra frigului și la esemplul indigenilor din acel ținut s'au uns cu toții pe mâni și pe picioare și pe față cu unsore, d'eri nici ac'asta n'a ajutat nimic. În 6—7 Novembre înghețaseră deja 72 omeni din batalionul al 7-lea de v'ători. Intre astfel de împrejurări batalionul, cese ținea de avantgardă, s'a încavartat dimpreună cu o companie de călăreți într'un sat. Nici bine nu s'au stabilit Austriacii, și a sosit un despărțăm'ent de Cazaci, cari coborîndu-se de pe cai asemenea s'au încavartat fără nici o vorbă în sat. S'a dat momentan alarmă și căpitanul austriac a provocat pe oficerul să se depărteze, de vreme-ce ne fiind armistițiu, steteau pe picior de luptă. Rusul însă i-a declarat, cu cel mai reoc sânge, că nici prin gînd nu-i trece să plece din sat, căci n'are nici o poftă să înghețe pe drumul de ț'ără, apoi a intrat în casă și s'a trîntit în pat. Nici Rușii, nici Austriacii n'au mai dîs nimic, ci s'au ghemuit cu toții unde numai au putut, din fața cumplitului ger. Așa s'a întemplat apoi ca două trupe inimice să-și petrecă noptea sub același acoperiș.

Innormentările în America. În v'ecul nostru de grabnice progrese, se vede că Americanii nu le mai convine să p'erdă atîta timp, până ce mortul e condus cu o s'erbătorescă liniște la gr'opă. Deja în mai multe orașe morții au început să fiă transportați cu trăsuri cu motor și întreprindătorii de pompe funebre au și început în mai multe părți să-și transformeze în sensul acesta carere mortuare.

**Dela Tipografia „A. Mureșianu”,
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți**

Scrieri școlare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Bor-govan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbații de școală. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor poporale din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechi) costă 25 cr., 2-a parte II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiecare.

Cântul în școala poporală de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoriă, praxă și fântâni. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu Rațiu, fost profesor în seminarul din Blășiu și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invățătura creștină, sau Catechismul mare pentru tinerimea greco-catolică. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Ideile fundamentale în economia politică. De I. Ioan Socaciu, vechi profesor la școlile comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adăusă în partea a doua și o nouă teorie sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoaște ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru oricine cetitor inteligent. Un exemplar costă 65 cr. și se poate procura sau direct dela d-l autor, în a cărui editură a apărut opul, sau dela Tipografia „A. Mureșianu”.

Cărți de rugăciuni și predicii.

Anghira Mântuirii, cârticea de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă a drept credincioșilor creștini, Edițiunea IV corectată. Gherla, Tipografia diecesană 1899. Un exemplar în păreți tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. Edițiunea IV. Gherla, Tip. „Aurora” A. Todoran 1899. Conține peste 334 pag. Legată în păreți tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cârticea de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai marișori. Gherla, Tip. „Aurora” A. Todoran 1898. Un exemplar legat în păreți tari colorați costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onoarea Preacuratei Fecioare Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui exemplar legat în păreți tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvântări bisericesti pe srbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular Ioan Papiu. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor srbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicii sunt favorabil apreteiate și din partea clerului înalt din România.

Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu, cunoscutul scriitor bisericesc. Conțin vre-o 400 pag. Prețul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predici pentru Dumineci de Iustin Popiu, învățatul scriitor bisericesc, mare orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindând predicii frumoase pentru toate Duminecele de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecele de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de Vasiliu Christu. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predici pe toate Duminecele și srbătorile de peste an, de Em. Elefterescu, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărusele sale scrieri atât de medușose, instructive și cu atât de gust certe. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Pentru comercianți funcționari și toți oamenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manual de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe apesele „Albinei” și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe). Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poate oricine să învețe contabilitatea, adică ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

„Curs complet de corespondența comercială”, de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într’un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de oricine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Septembrie 1899.

Renta ung. de aur 4%	117.50
Renta de corone ung. 4%	95.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.60
Obli. căil. fer. ung. de ost. I. emis	119.30
Bonuri rural. ungare 4%	93.75
Bonuri rurale croate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	100.—
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de aur austr.	117.90
Losuri din 1860.	137.40
Acții de-ale Băncii austro-ungară	904.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	384.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	372.—
Napoleoniori	956 1/2
Mărci imperiale germane	58.90
London vista	120.57 1/2
Paris vista	47.72
Rente de corone austr. 4%	100.45
Note italiene	44.50

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Septembrie 1899.

Banconota rom. Cump.	9.36	Vënd.	9.40
Argint român. Cump.	9.30	Vënd.	9.36
Napoleoniori. Cump.	9.52	Vënd.	9.56
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusești Cump	127.—	Vënd.	127.50
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.75	Vënd.	—
Scriș. fonc. Albina	101.—	Vënd.	5%

Se caută

pentru România la o moșie aproape de București un

vătășel (tistartău) însurat, care să cunoască creșterea și îngrijirea vitelor (vacii, porcii, oi), 2-a nevastă-sa să îngrijască de lăptărie, facerea untului și de paseri.

De prisos a se prezenta, decât nu posedă dovezi, că are toate cunoștințele cerute, și decât n’a servit mult timp în această calitate.

A se adresa până la 20 Septembrie st. n. în Brașov, strada Catarinei nr. 28, 2-a în urmă la București la D-nul Th. D. Lecca, Alea Năstăsescu 3. (Polonă).

Nr 13577 — 1899.

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopul asigurării lucrărilor de edificat și a furnisărilor cerute la noua edificare a casei orașenești normale de infanterie în Brașov (Brașovul-vechiu, brazda lungă) se va ține la 14 Octomvre a. c. înainte de prânz în casa sfatului o pertractare scripturistică de oferte. Lucrările și furnisările de predat sunt:

1. Lucrările de pământ și zidari	151.700 fl.
2. „ „ beton	13.000 „
3. Acoperirea cu țigle Thomanice dinpreună cu lățuirea	9.450 „
4. Lucrările de petrară	2.600 „
5. „ „ dulgheri	41.000 „
6. „ „ tâmplari	15.900 „
7. „ „ de văpsitori	4.400 „
8. „ „ lăcătuși	16.900 „
9. „ „ sticlari	3.800 „
10. „ „ tinichigii	3.800 „
11. „ „ zugravi	650 „
12. „ „ pardositori	2.650 „
13. Furnisarea stîlpilor cilindrici și țintuiți de diferite forme, plate cilindrice de 10—12 m. m. tărime, tinichea profilul griedl, stâlpi gob de tuci, țeve de tuci pentru latrine, ferestere de fer pentru coperiș etc.	30.200 „
14. Furnisarea cuptoarelor de fer de ventilațiune, cuptoarelor ordinare de tuci etc.	4.600 „
15. Furnisarea și instalațiunea țevilor de teracotă	950 „
16. Furnisarea și montarea roletelor de ferestră.	300 „
17. Furnisarea țevilor glasate de pētră dinpreună cu instalațiunea inclusive lucrările de pământ	2.600 „
La olaltă	304.500 fl.

Lucrările se dau sau în întreg antreprenorilor generali, sau singuraticilor antreprenori în grupe singuraticice.

Reflecții se provoacă, ca cel mult până în 14 Octomvre a. c. la 9 ore înainte de prânz, să se așternă la D-nul senator magistratului Alfred Schnell ofertele scripturistice, provădute cu timbru de 50 cr. și sigilate, observându-se, cumcă ofertele mai târziu așternute, precum și declarațiunile ulterioare nu se vor lua în considerațiune.

Ofertele au de a fi provădute cu un vadiu de 5% din suma de spese preliminate pentru respectiva grupa de lucrări, vadiul are să conștie din parale gata sau din hârtii de preț; ofertul are să fie subscris de însuși oferent, amintind cu acurateță locuința sa. În ofert este de a se aminti în cifre și litere în procente scădământul, ce se lasă din suma totală de spese preliminate; ofertul are să conștină declarațiunea oferentului, cumcă condițiunile de oferte și acele contractuale i sunt cunoscute și că se supune lor necondiționat.

Planurile de edificare, descrierea edificării, preliminarile de spese, tarifele orașenești de preț, conspectul asupra modificărilor, cari au de a se lua în considerare la ascernerea ofertelor în direcțiunea computărilor de spese satorite, condițiunile de oferte și acele contractuale, se pot până la ziua pertractării de oferte examina în decursul orelor de birou în biroul D-lui senator Alfred Schnell.

Brașov, 30 August 1899.

696.2 — 2.

Magistratul orașenesc.

Sz. 4372 — 1899. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvészék, mint telekkönyvi hatóság, kēzhiré teszi, hogy Argășealā Stefan esődtomegéhez tartozó a brassói kir. törvényszék (a hosszufalusi kir. járásbiróság) területén lévő a türkősi I; 440 sz. tlkben fekvő az 1271 és 1272 hrsz. fekvőkve: 22 frtban, II. a türkősi 669 sz. tlkben 1322 és 1322 hrsz. fekvőkve: 327 frtban, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi November hó 15-ik napján d. e. 9 órakor Türkös község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brașov, 1899 évi Junius hó 29-én.

Av kir.törényszék mint telekkönyvi hatóság.

MOLNÁR,
egyes bír.

706.—1

A V I S!

Prenumerațiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și renoi ori și când dela 1-ma și 15-a fiă-cărei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.”

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 5 cr. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.